

LOKMAN HEKİM ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ
ÇOCUK SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ ANA BİLİM DALI
2025-2026 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI KLİNİK UYGULAMA KILAVUZU

İÇİNDEKİLER

1. ÇOCUK SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ İÇERİĞİ

- 1.1. Dersin Amacı ve Öğrenme Çıktıları
- 1.2. Dersin Klinik Uygulama Hedefleri

2. ÇOCUK SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ KLİNİK UYGULAMA ALANLARI, SORUMLU ÖĞRETİM ELEMANLARI VE ÖĞRENCİ DAĞILIMLARI

- 2.1. Klinik Uygulama Alanları ve Öğrenci Dağılımı
- 2.2. Klinik Uygulama Sorumlu Öğretim Elemanları

3. KLİNİK UYGULAMAYA AİT FORMLAR

- 3.1. Hemşirelik Bölümü Klinik Uygulama Öğrenci Değerlendirme Formu (Öğretim Elemanı)
- 3.2. Hemşirelik Bölümü Klinik Uygulama Öğrenci Değerlendirme Formu (Sorumlu Hemşire)
- 3.3. Çocuk Hasta Değerlendirme Veri Toplama Formu ve Bakım Planı Formu
- 3.4. Klinik Uygulama İzlem Formları
  - 3.4.1. *Yaşam bulguları İzlem Formu*
  - 3.4.2. *Fiziksel Ölçümler İzlem Formu*
  - 3.4.3. *Fiziksel Değerlendirme İzlem Formu*
  - 3.4.4. *İlaç Uygulama İzlem Formu*
  - 3.4.5. *Oksijen Uygulamaları İzlem Formu*
  - 3.4.6. *Trakeostomi Bakımı İzlem Formu*
  - 3.4.7. *Gastrik Tüp Yerleştirme İzlem Formu*
  - 3.4.8. *Enteral Beslenme İzlem Formu*
  - 3.4.9. *Materyal Toplama İzlem Formu*
  - 3.4.10. *Üriner Kateterizasyon Uygulaması İzlem Formu*

3.4.11. Ostomi Bakımı İzlem Formu

3.4.12. Genel Hijyenik Bakım İzlem Formu

4. KLİNİK UYGULAMA İLE İLGİLİ YÖNERGE VE REHBERLER

4.1. Klinik Uygulama Alanında Öğrencilerin Sorumlulukları ve Uyması Gereken Kurallar

4.2. Klinik Uygulama Alanında Öğretim Elemanının Sorumlulukları ve Görevleri

4.3. İş Kazası ve Meslek Hastalığı Sigortası ve Aşılar

4.4. Devam Zorunluluğu

4.5. Mesleki Uygulamaların Değerlendirilmesi, Sonuçlara İtiraz ve Evrakların Muhafazası

1. ÇOCUK SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ İÇERİĞİ

1.1. Dersin Amacı ve Öğrenme Çıktıları

Bu dersin amacı; öğrencilerin, yaş dönem özelliklerine göre çocukların (0-18 yaş) normal büyüme ve gelişme özelliklerini ve sağlıktan sapma durumlarında çocuk sağlığı ve hastalıkları hemşireliğine özgü temel ilke ve uygulamaları yapabilmesi için ilgili becerileri kazanmasıdır.

Dersin Öğrenme Çıktıları

Bu dersi başarıyla tamamlayan öğrenci;

- Çocuğa yönelik sağlık göstergelerini ve çocuk sağlığına yönelik sorunları açıklar.
- Çocuk hemşireliğinin standartlarına, rollerine, etik ve yasal sorumluluklarına uygun davranır.
- Çocuk hemşireliğine özgü temel iletişim ve uygulama becerilerini yaş gruplarına göre değerlendirir.
- Yaş dönemlerine göre büyüyen ve gelişen çocuğun bakımını planlar, uygular ve değerlendirir.
- Yaş dönemlerine göre sağlıklı çocuğun bakımını planlar, uygular ve değerlendirir.
- Yaş gruplarına göre hastanede yatan çocuğun bakımını planlar, uygular ve değerlendirir.
- Yaş gruplarına göre çocuk acil durumlarını belirler ve ilk yardım uygulamalarını yapar.
- Yaş gruplarına göre evde bakıma yönelik çocuğun bakımını planlar, uygular ve değerlendirir.

1.2. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Öğrenci Klinik Uygulama Hedefleri

- Öğrencinin teorik derste öğrendiği bilgileri klinik ve laboratuvar uygulama ile ilişkilendirmesi
- Öğrencinin çocuğa bakım vermenin yetişkine göre farklılık arz ettiğini fark etmesi
- Öğrencinin çocuk ve ailesine çocuk sağlığı ve hastalıkları hemşireliği bakım felsefelerine uygun yaklaşım sergilemesi
- Öğrencinin çocuk ve ailesi ile uygun terapötik iletişim kurması
- Öğrencinin çocuğa yönelik hemşirelik kapsamlı bir bakım planı yapması
- Öğrencinin modern hemşirelik rolleri (bakım verici, savunucu, vaka yöneticisi vb.) kapsamında çocuk ve ailesine bakım uygulaması

2. ÇOCUK SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ KLİNİK UYGULAMA ALANLARI, SORUMLU ÖĞRETİM ELEMANLARI VE ÖĞRENCİ DAĞILIMLARI

2.1. Klinik Uygulama

Staj Yeri	<ul style="list-style-type: none"> Ankara Etlik Şehir Hastanesi (31 Öğrenci) Ankara Bilkent Şehir Hastanesi (30 Öğrenci)
Staj Tarihi	11.11.2025-24.12.2025
Staj Saati	08:00-16:00
Öğrenci Sayısı	61

Ankara Etlik Şehir Hastanesi Klinikleri (Çocuk Kulesi)	Ankara Bilkent Şehir Hastanesi Klinikleri (Çocuk Kulesi)
Cerrahi Üroloji Servisi	Süt Çocuğu Servisi
KVC-Kardiyoloji Servisi	Genel Çocuk (Nöroloji) Servisi
Çocuk Cerrahi Servisi	Genel Çocuk Servisi
Bebek Servisi	Genel Çocuk (Nefroloji) Servisi
Çocuk Servisi	Genel Çocuk (Gastroentoloji) Servisi
Çocuk (Endokrin) Servisi	Genel Çocuk (Endokrin) Servisi
Çocuk (Nefroloji) Servisi	Çocuk Enfeksiyon Servisi
Çocuk (Nöroloji) Servisi	Çocuk Cerrahi Servisi
	Çocuk Üroloji Servisi
	Kardiyoloji Servisi

2.2. Klinik Uygulama Sorumlu Öğretim Elemanları

TARİH	ANKARA ETLİK ŞEHİR HASTANESİ	ANKARA BİLKENT ŞEHİR HASTANESİ
11.11.2025-24.12.2025	Doç. Dr. Müjde ÇALIKUŞU İNCEKAR Tel No: [REDACTED] Arş. Gör. Merve ÇİL Tel No: [REDACTED] Arş. Gör. Büşranur GÖNCEKLİ Tel No: [REDACTED]	Doç. Dr. Müjde ÇALIKUŞU İNCEKAR Tel No: [REDACTED] Arş. Gör. Merve ÇİL Tel No: [REDACTED] Arş. Gör. Dr. Hilal Merve BELEN Tel No: [REDACTED] Arş. Gör. Dr. Fatma Nur DUMAN Tel No: [REDACTED]

2.3. Klinik Uygulama Alanları ve Öğrenci Dağılımları

2.3.1. Ankara Etlik Şehir Hastanesi Öğrenci Rotasyonu

SERVİSLER	ÖĞRENCİ ADI SOYADI
T4 4-A CERRAHİ ÜROLOJİ SERVİSİ (2)	
T4 4-B KVC-KARDİYOLOJİ SERVİSİ (3)	
T4 4-C ÇOCUK CERRAHİ SERVİSİ (3)	
T4 5-A BEBEK 1 SERVİSİ (3)	
T4 5-B BEBEK 2 SERVİSİ (4)	
T4 5-C ÇOCUK 1 SERVİSİ (3)	
T4 6-A ÇOCUK 2 (ENDOKRİN) SERVİSİ (2)	
T4 6-B ÇOCUK 3 (NEFROLOJİ) SERVİSİ (2)	
T4 6-C ÇOCUK 4 (NORÖLOJİ)SERVİSİ (3)	
T4 7-C ÇOCUK 5 SERVİSİ (3)	
T4 8-A ÇOCUK 6 SERVİSİ (3)	

2.3.2. Ankara Bilkent Şehir Hastanesi Öğrenci Rotasyonu

SERVİSLER	ÖĞRENCİ ADI SOYADI
8B GENEL ÇOCUK (NÖROLOJİ) (2)	
8C GENEL ÇOCUK (2)	
7A GENEL ÇOCUK (NEFROLOJİ) (2)	

7B GENEL ÇOCUK (GASTROENTOLOJİ) (2)	
7C GENEL ÇOCUK (ENDOKRİN) (2)	
6A SÜT ÇOCUĞU (2)	
6B SÜT ÇOCUĞU (2)	
6C SÜT ÇOCUĞU (2)	
5A ÇOCUK ENFEKSİYON (2)	
5B ÇOCUK ENFEKSİYON (2)	
5C ÇOCUK ENFEKSİYON (2)	
4A ÇOCUK CERRAHİ (2)	
4B ÇOCUK CERRAHİ (2)	
4C ÇOCUK CERRAHİ (2)	
3B ÇOCUK ÜROLOJİ (1)	
3C KARDİYOLOJİ (1)	

3. KLİNİK UYGULAMAYA AİT FORMLAR

3.1. [Hemşirelik Bölümü Klinik Uygulama Öğrenci Değerlendirme Formu \(Öğretim Elemanı\)](#)

3.2. [Hemşirelik Bölümü Klinik Uygulama Öğrenci Değerlendirme Formu \(Sorumlu Hemşire\)](#)

3.3. [Çocuk Hasta Değerlendirme Veri Toplama Formu ve Bakım Planı Formu](#)

3.4. [Klinik Uygulama İzlem Formları](#)

3.4.1. Yaşam bulguları İzlem Formu

3.4.2. Fiziksel Ölçümler İzlem Formu

3.4.3. Fiziksel Değerlendirme İzlem Formu

3.4.4. İlaç Uygulama İzlem Formu

3.4.5. Oksijen Uygulamaları İzlem Formu

3.4.6. Trakeostomi Bakımı İzlem Formu

3.4.7. Gastrik Tüp Yerleştirme İzlem Formu

3.4.8. Enteral Beslenme İzlem Formu

3.4.9. Materyal Toplama İzlem Formu

3.4.10. Üriner Kateterizasyon Uygulaması İzlem Formu

3.4.11. Ostomi Bakımı İzlem Formu

3.4.12. Genel Hijyenik Bakım İzlem Formu

4. KLİNİK UYGULAMA İLE İLGİLİ YÖNERGE VE REHBERLER

4.1. Klinik Uygulamada Öğrencilerin Sorumlulukları ve Uyması Gereken Kurallar

- Öğrenci, ilgili dersin sorumlu öğretim elemanı/ları tarafından ilan edilen uygulama tarih ve yerlerini, uygulama yapacakları alanların özelliklerini, uygulamada kendisinden beklentileri, değerlendirme ve genel uygulama kurallarına ilişkin bilgiyi öğrenmekle yükümlüdür.
- Öğrenci, uygulama öncesi önerilen aşılardan yapıldığını belgeler ve kurumların istediği belgeleri (kan tetkikleri, iş sağlığı sertifikaları vs) temin eder.
- Öğrenci, bölüm tarafından belirlenen üniformayı ve uygulama yaka kartını uygulamadan önce temin etmekle yükümlüdür. Bu üniforma, yalnızca uygulama alanında giyilmeli, temiz ve ütülü olmalıdır.
- Öğrenci, uygulama alanında üniforma giymek ve öğrenci kimlik belgesini görülebilir şekilde takmak zorundadır.
- Öğrenci ilan edilen yer, zaman ve sürelerde uygulama alanında bulunur. Hastalık, kaza vb. acil hallerde öğrencinin mazereti dikkate alınarak uygulamaya alınır, ancak mazeretsiz olarak uygulamaya 30 dakika geç gelen öğrenciler, o gün uygulama yapmamış sayılır.
- Öğrenci gün içinde uygulaması tamamlanmadan uygulama alanından ayrılamaz. Uygulama bitiş saati öncesinde uygulama alanını terk ettiği tespit edilen öğrenciler, o gün için uygulama yapmamış sayılır.
- Öğrenci, uygulama yaptığı alanın çalışma düzenine, disiplin ve güvenlik kurallarına uymakla yükümlüdür. Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği uygulama alanlarında bulunulduğu süre içerisinde de geçerlidir.
- Öğrenci kendisi ve uygulama sırasında bakımından sorumlu olduğu çocuk ve aile için enfeksiyon riski oluşturmayacak hijyenik kurallara uymakla yükümlüdür.
- Saçlar düzgün bir şekilde topuz yapılmalıdır. Tırnaklar temiz ve kısa olmalıdır. Saniyeli saat, alyans ve küçük küpe (sarkmayan) dışında takı/piercing takılmamalıdır. Hafif makyaj yapılabilir. Erkek öğrencilerin günlük sakal tıraşı olmalıdır.

- Ayakkabılar beyaz veya siyah renkte spor ayakkabısı olmalı ve ayakkabı içine giyilen çoraplar beyaz veya siyah olmalıdır. Uygulama alanı dışında kullanılan ayakkabılar uygulama sırasında giyilmemelidir, terlik giyilmemelidir.
- Başörtüsü takan öğrenciler; beyaz ya da forma renginde, düz, aksesuarsız, püskülsüz başörtüsü/bone takmalıdır. Üniforma üzerine giyilen hırkanın rengi beyaz olmalı, uzunluğu baseni geçmemelidir. İsteyen öğrenciler uzun kollu üniforma giyebilir. Üniforma altından uzun kollu bluz giyilmemelidir.
- Öğrenciler uygulama süresince kendilerine ait bir stetoskop ve bir kalem bulundurmalıdır.
- Uygulamalar sırasında çocuk, aile veya personelin fotoğrafı, görüntüsü çekilmemeli, ses kaydı alınmamalıdır.
- Öğrenci uygulama gereği kendisine teslim edilen araç-gereci özenle kullanarak zamanında ve eksiksiz teslim etmekle yükümlüdür.
- Öğrenci, uygulamaları etik ve yasal yükümlülükler doğrultusunda gerçekleştirir.
- Öğrenci, yazılı ya da sözel hekim istemi alamaz.
- Öğrenci, uygulamalarını, dersin gerektirdiği bilgi ve beceriler doğrultusunda sorumlu öğretim elemanı, öğretim elemanının olmadığı durumlarda ise ilgili birimin hemşiresi denetiminde gerçekleştirir ve kayıt eder.
- Öğrenci uygulama sırasında öğretim elemanı ya da klinik hemşiresi olmadan, bağımsız olarak ilaç tedavisi yapamaz, hastanın beden bütünlüğüne yönelik herhangi bir girişimsel işlem (intravenöz kateter yerleştirme vb.) uygulayamaz.
- Öğrenci uygulama esnasında stres, kaygı ya da korkuya yol açan herhangi bir durumla karşılaştığında ya da fiziksel zarar gördüğünde, bu durumu öncelikle ilgili dersin öğretim elemanına ve uygulama alanı sorumlu hemşiresine bildirerek olayı rapor eder.
- Öğrenci, uygulamalar sırasında uygulama alanı yetkilisi, öğretim elemanı ve hastadan izin almaksızın, çocuk ve/veya aile onayı almaksızın görsel ya da işitsel kayıt alamaz.
- Öğrenci uygulamalar sırasında hastanın mahremiyeti ya da gizliliğini ihlal eden herhangi bir eylemde bulunamaz, kişiye özel bilgileri ifşa edemez.
- Öğrenci, çocuk ve/veya refakatçisinin dışarıdan temin edilmesi gereken herhangi bir malzeme, yiyecek, ilaç vb. ihtiyaçları için aracı olamaz.
- Öğrenci uygulama sırasında kliniğe ziyaretçi kabul edemez, uygulama yaptığı klinik dışında herhangi bir yere ziyarete gidemez.

- Öğrenci öğlen yemeği için bakımında olduğu hastasını diğer öğrenci ve/veya klinik hemşiresine teslim ederek uygulama alanından ayrılır. Öğrencilerinin klinik prosedürü göz önünde tutularak; sabah 15 dakika, öğlen 1 saat ve öğleden sonra 15 dakika olacak şekilde molaları vardır.
- Öğrenciler kliniklerinin dışına (eczane, laboratuvar, hasta transferine vs) yanında hemşire olmadan gidemez.
- Öğrenci, klinik eğitim/uygulama sırasında ya da sonunda sorumlu öğretim elemanı tarafından istenen hemşirelik bakım planı dosyasını sorumlu öğretim elemanına teslim eder (Tablo 1).

Tablo 1. Klinik Uygulama Bakım Planı Dosyası Teslim Tarihleri

Hastane Adı	Bakım Planı Dosyası Teslim Tarihi	Teslim Edilecek Öğretim Elemanı
Ankara Etlik Şehir Hastanesi	19.12.2025	Arş. Gör. Merve ÇİL
Ankara Bilkent Şehir Hastanesi	19.12.2025	Arş. Gör. Merve ÇİL

- Öğrenci klinik uygulama süresince toplam 1 bakım planı teslim etmelidir. Teslim edilen dosya mavi telli dosya ve şeffaf dosyadan oluşmalıdır. Dosya içerisindeki belgelerin düzeni aşağıdaki gibi olmalıdır:
  - a. Dosya kapağı
  - b. Hemşirelik Bölümü Klinik Uygulama Öğrenci Değerlendirme Formu (Öğretim Elemanı)
  - c. Hemşirelik Bölümü Klinik Uygulama Öğrenci Değerlendirme Formu (Sorumlu Hemşire)
  - d. Çocuk Hasta Değerlendirme Veri Toplama Formu ve Bakım Planı Formu
- Öğrenciler uygulama yaptığı kurumun personeli ile ilişkilerinde ölçülü ve dikkatli davranmakla yükümlüdürler.
- Öğrenciler uygulama esnasında karşılaştıkları sorunları dersin sorumlu öğretim elemanına iletirler. Sorunları hastane veya kurumda çalışan diğer meslek grupları ile çözümleme çabasına girmezler.
- Herhangi bir pandemi varlığında öğrenciler Sağlık Bakanlığı tarafından önerilen ve uygulama alanlarında kullanılan prosedürlere uymakla yükümlüdür.

4.2. Klinik Uygulamada Öğretim Elemanının Sorumluluk ve Görevleri

- Öğrencileri mesleki uygulamalarla ilgili ilke ve sorumlulukları, uygulama alanlarını, tarihler, mesleki uygulama süresi ve zorunlulukları hakkında bilgilendirmek,

- Mesleki uygulamalar sırasında öğrencilere rehberlik ve danışmanlık sağlamak, eğitim vermek ve uygulamalarını kolaylaştırmak,
- Öğrencilerin uygulamalar çerçevesinde için ihtiyacı olan araç-gereçleri temin edebilmeleri için gerekli koordinasyonu sağlamak,
- Öğrencilerin klinik / saha çalışanları ile ekip anlayışı içinde çalışmalarını sağlamak,
- Hasta ve öğrenci güvenliğini sağlamak üzere gerekli önlemleri almak,
- Öğrencilerin çalışmalarını denetlemek, hemşirelik bakım planlarını ve uygulamalarını değerlendirmek, Uygulamada karşılaşılan sorunların giderilmesi için ilgili kişilerle gerekli koordinasyonu (iş birliği) ve bilgilendirmeyi (anabilim dalı başkanına, klinik ya da sahada personel vb.) yapmak,
- Öğrencilerin mesleki uygulamalarını, Lokman Hekim Üniversitesi Ön lisans, Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği gereğince uygun şekilde yapmalarını sağlamak için gözetim ve denetimlerini sürdürmektir.

4.3.İş Kazası ve Meslek Hastalığı Sigortası ve Aşılar

- Lokman Hekim Üniversitesi tarafından yurt içinde yapılacak klinik/saha uygulamaları için öğrencilere “İş Kazası ve Meslek Hastalığı Sigortası” yapılır. Erasmus+ kapsamında ve yurt dışında yapılacak mesleki uygulamalarda ise “İş Kazası ve Meslek Hastalığı Sigortası” öğrencinin sorumluluğundadır.
- Öğrenciler mesleki uygulama öncesinde klinik/saha uygulamalarını yaparken iğne batması ve delici-kesici araçlar ile yaralanma ve bunlara bağlı enfeksiyon hastalıklarına maruz kalma riskine karşı dersin sorumlu öğretim görevlisi/üyelerince aşılama zorunlulukları konusunda bilgilendirilir (Hepatit B- Tetanoz vb). Aşılamanın maddi sorumluluğu öğrenciye aittir.

4.4.Devam Zorunluluğu

- Mesleki uygulamalara devam zorunludur. Mesleki uygulamaların toplam süresinin %20'sinden fazlasına devam etmeyen öğrenciler NA notu alır ve dersten başarısız sayılırlar.

4.5.Mesleki Uygulamaların Değerlendirilmesi, Sonuçlara İtiraz ve Evrakların Muhafazası

- Mesleki uygulama, Lokman Hekim Üniversitesi Ön lisans, Lisans Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'ne göre değerlendirilir. Değerlendirme beceri kontrol listeleri, yapılandırılmış gözlem formları, bakım planları, vaka inceleme raporları vb. nesnel ölçüm araçları kullanılarak öğretim elemanlarınca yapılır ve “uygulama notu” verilir. Değerlendirmeye esas olan

uygulamalar ve dersin genel geeme notuna etkisi, dersin sorumlu ğretim elemanları tarafından öğrencilere uygulama başlangıcında duyurulur.

- “Uygulama notuna itiraz hakkı” gerekli görülmesi halinde Lokman Hekim niversitesi n lisans, Lisans Eğitim-ğretim ve Sınav Yönetmeliği erevesince yapılır.
- Dersin ilgili sorumlu ğretim elemanı tarafından diğer sınav evraklarıyla birlikte uygulama sürecine ilişkin tüm evraklar fakülte sekreterliğine teslim edilir.